

Лекција 15

Развивање на распознавање

Вовед:

Во претходната лекција, дискутиравме на темата судење на другите. На Исусовите ученици им било кажано да не им судат на другите. Неколку текстови во Новиот Завет го поддржуваат овој став и нив овде ќе ги разгледаме. Првата изјава е од Римјаните 2:1-6:

„Затоа немаш оправдание човеку, ти кој судиш, кој и да си, зашто судејќи го другиот, самиот се осудуваш, бидејќи ти кој судиш, го вршиш истото. А знаеме дека Божјиот суд праведно се излева врз оние кои прават такви работи. Мислиш ли, о човеку, ти кој им судиш на оние кои прават такви работи, а истото го правиш и самиот, дека ќе го избегнеш Божјиот суд? Ги презираш ли богатството на Неговата добрина, воздржливост и долгата трпеливост, не знаејќи дека Божјата добрина те води кон покајание? Но поради твојата закоравеност и непокајаното срце, самиот собираш гнев врз себе за денот на гневот кога ќе се открие Божјиот праведен суд, КОЈШТО КЕ МУ ДАДЕ СЕКОМУ СПОРЕД НЕГОВИТЕ ДЕЛА.“

Всушност, апостол Павле ги смета оние кои ги судат другите, дека се тврдоглави и имаат непокајано срце. Тие за себе си собираат гнев.

Друга изјава во Римјаните 14:4 вели: *„Кој си ти, што судиш туѓ слуга? Тој стои или паѓа пред својот господар, а ќе стои зашто Господ е силен да го поткрепи“.*

Апостол Павле продолжува со оваа мисла низ стиховите 10-12:

„А ти, зошто го осудуваш својот брат? Или ти, зошто го презираш својот брат? Зашто, сите ќе застанеме пред Божјиот судски престол, бидејќи е напишано: 'ЗАТОА ШТО СУМ ЖИВ - ВЕЛИ ГОСПОД - ПРЕД МЕНЕ КЕ КЛЕКНЕ СЕКОО КОЛЕНО; И СЕКОЈ ЈАЗИК КЕ ГО ПРИЗНАЕ БОГА.' И така, секој од нас за себе ќе одговара пред Бог.“

Во посланието кое го носи неговото име, Исусовиот брат Јаков, кој бил и глава на Црквата во Ерусалим, додава кон сериозноста на прашањето за судење на другите. Тој изјавува: *„Не зборувајте еден против друг, браќа; оној кој зборува против својот брат или го суди својот брат, зборува против законот и го суди законот. А ако го судиш законот, не си извршител на законот, туку негов судија. Има само еден Законодавец и Судија, Оној Кој може да спаси и да погуби. А кој си ти што го осудуваш ближниот?“* (Јаков 4:11-12)

При крајот на неговото послание, Јаков повторно го нагласува ова кога вели: *„Не роптајте, браќа, еден против друг, за да не бидете осудени; ете, Судијата стои пред врата“.* (Јаков 5:9)

Секој од овие цитати го поддржува Исусовото учење: *„Не судете и нема да бидете судени, и не осудувајте и нема да бидете осудувани.“*

Исусовите ученици не треба да ги судат другите луѓе, затоа што Бог не ги поставил за судии. Во Дела 17:30-31, е запишано: „И така, не гледајќи на времињата на незнаењето, Бог сега им заповеда на луѓето да се покајат сите и насекаде, зашто го определи денот, кога ќе му суди праведно на целиот свет - преку Човек Кого Го определил за тоа, давајќи им на сите уверување со тоа што Го воскресна од мртвите“. Посланието до Римјаните го нагласува ова тврдење кога вели, „...за денот, кога според моето Евангелие, Бог преку Исус Христос, ќе ги суди човековите тајни“. (Римјаните 2:16) Ова е сумирано во книгата со наслов Евреите: „Зашто ние Го знаеме Оној Кој рече: ‘ОДМАЗДАТА Е МОЈА, ЈАС ЌЕ ВОЗВРАТАМ!’ И пак: ‘ГОСПОД ЌЕ МУ СУДИ НА СВОЈОТ НАРОД.’ Страшно е да се падне во рацете на живиот Бог“. (Евреите 10:30-31)

Иако Исус им вели на учениците да не ги судат другите луѓе, Тој очекува од нив да распознаат духовни вистини и да одлучат меѓу добро и зло. Трите збора: судење, распознавање и одлучување се многу слични. Всушност, во Словото многу често се користи зборот судење на место на распознавање и одлучување и само според контекстот може да се препознае вистинското значење.

Илустрација за оваа поента доаѓа од евангелието според Лука 7:41-43 кога Исус кажува споредба за човек по име Симон. „Двајца му беа должни на еден заемодавец. Едниот му должееше петстотини денарии, а другиот педесет. Бидејќи немаа да му вратат, тој великодушно им прости на двајцата. Кој од нив ќе го сака повеќе?“ Симон одговори: „Мислам оној кому повеќе му прости.“ А Тој му рече: ‘Право пресуди’.“ Во овој случај Симон не судел друг човек директно, но точно ја разбрал духовната вистина.

Значењата на зборот „распознавање“ се „да се согледа или препознае или да се направи јасно“. Тоа е откривање на вистината за нешто или некого според кое може да се оформи мислење. Кога ќе се дознае вистината, поединецот може да преземе дејствие во однос на нештото. Сепак, дејствието не мора да биде осуда на другиот, што само по себе бара објавување на декрет или изрекување на казна врз него. Исус овој концепт го сумира во изјава која Тој подоцна им ја дава на учениците: „Ете, Јас ве испраќам како овци меѓу волци. Затоа бидете мудри како змии (распознавајте), и безопасни како гулаби (без да осудувате)“. (Матеј 10:16)

Читање од Словото:

Проповедта на Гората Матеј 7:6

‘Не давајте им го на кучињата¹ она што е свето; ниту фрлајте ги своите бисери пред свињите², за да не ги изгазат под своите нозе, и да не ви се свртат и да ве раскинат.’

Дискусија во група:

¹ **Давајте им го на кучињата.** За кучиња се сметаат безумните, оние кои велат во нивните срца: „Нема Бог.“ Изреки 26:11 вели: „Како што кучето се враќа на изблуеното, така и безумниот ја повторува својата глупост“. Поентата е: нemoј на безумните да им го даваш она што е Божјо, зашто тие и така не веруваат дека има Бог.

² **Фрлајте ги своите бисери пред свињите.** Прасињата се оние кои немаат дискреција, способност да донесат добри одлуки. Изреки 11:22 вели: „Она што е златна алка на носот кај свињата, тоа е жена убава, но без разум“. Поентата е: нemoјте на жена која не покажува никаква дискреција, да ѝ дадете нешто вредно, затоа што нема да знае што да прави со него.

Кој критериум го користите за да распознавате меѓу добро и зло?

Заповедите:

1. Немојте на кучињата да им го давате она што е свето.
2. Немојте да си ги фрлате бисерите пред свињите.

Лекцијата:

Низ Словото, учениците се охрабрани да распознаваат. Всушност, еден од даровите на Светиот Дух е разликување (распознавање) на духови, што треба да ѝ помогне на Црквата да препознае што е добро, а што не е. Распознавањето на добро и зло, според писателот на Евреите, бара тренирање на сетилата. (Евреите 5:14) Зрелоста во распознавање доаѓа преку практикување.

За време на судење, потребни биле двајца или повеќе сведоци, за да се донесе пресуда. За соодветно да се распознае меѓу добро и зло, пред да се создаде мислење, треба да се земат во предвид три фактори. Сите три треба да се во согласност. Тие се:

1. Дејствијата на поединецот.
2. Зборовите на поединецот.
3. Божјото Слово.

Како што е поговорката „Не можеш да ја процениш книгата според корицата“, така доброто и злото не можете да го препознаете единствено преку надворешно набљудување. Начинот на кој поединецот се однесува или како изгледа се многу важни, но не можат да бидат единствениот критериум. На пример: ако видиме како некој вперува пиштол во некого, ние немаме доволно информации за да знаеме дали е добро или зло, нам ни требаат повеќе информации. Еднаш Никодим ги предупредил владетелите на Израел дека треба да направат соодветна проверка, кога им рекол: „Осудува ли нашиот Закон некого, ако најнапред не го сослуша и не дознае што прави“. (Јован 7:51) Исус исто така кажал: „Како што слушам - така судам“. (Јован 5:30)

Зборовите се важен показател за она што е во срцето: духот зад мотивите. Исус ова го предпочил, кога зборувал со фарисеите. „Зашто од изобилството на срцето зборува устата. Добриот човек, од добрата ризница изнесува добри нешта; а злиот човек од злата ризница изнесува зли нешта“. (Матеј 12:34) **На Бог Му се важни мотивите.**

Претходно, во Проповедта на Гората, Исус искористил **три илустрации за луѓе кои правеле добри дела:** давање милостина, молитва и пост. Луѓето кои ги вршеле овие добри дела примале награди. Оние кои тоа го правеле насамо, ја примале својата награда од Бог. Оние кои ги правеле за да бидат забележани од луѓето, Исус ги нарекол лицемери. Тој ги знаел нивните мотиви. Според книгата Изреки: „Сите патишта на човекот се прави пред очите негови; но Господ ги мери срцата“. (Изреки 21:2)

Божјиот Збор, каков што се открива преку Словото или преку Светиот Дух, е крајниот фактор при распознавање на добро или зло. Дали дејствијата и зборовите или изгледот и мотивите се во согласност со Божјото Слово? Во книгата Евреите пишува: „Зашто Божјото Слово е живо, делотворно и поостро од секој меч со две сечила, и пробива до разделувањето на душата и духот, на зглобовите и срцевината, и е способно да ги суди мислите и

намерите на срцето“. (Евреите 4:12) За оние кои го користат Словото за распознавање, важно е тоа да го прават исправно и треба да се има повеќе од само општо познавање на Словото. Апостол Павле го охрабрувал Тимотеј да го проучува Словото: „Труди се да се покажеш себеси проверен пред Бога како работник, кој не треба да се срами, кој правилно го образложува словото на вистината“. (2 Тимотеј 2:15)

Во првиот дел на поуки за распознавање, Исус на учениците им дава две заповеди кои бараат распознавање на добро и зло, како и преземање на соодветни дејствија. „Не давајте им го на кучињата она што е свето; ниту фрлајте ги своите бисери пред свињите, за да не ги изгазат под своите нозе, и да не ви се свртат и да ве раскинат.“ (Матеј 7:6) Овие заповеди ја испитуваат способноста на учениците да го разберат Словото и соодветно да го применат. Буквално никој, можеби освен дете или безумен човек, никогаш не би ни мислеле да го направат тоа за кое Исус зборува. Здравниот разум ни наложува дека животните не ја знаат вредноста на она што е вредно или скапо, па затоа зошто воопшто да им се дадат свети нешта или бисери. Подобро е да им се даде соодветна храна.

Сепак, повеќето луѓе кога ќе ги слушнат заповедите препознаваат дека во нив има повеќе отколку само нивното буквално значење. Тие разбираат дека Исус оваа заповед ја користи фигуративно за на учениците да им пренесе подлабока духовна вистина. Но потребно е многу повеќе отколку само препознавање преку интуиција, со цел да се дознае она за што Исус зборува и потоа соодветно да се примени.

Во природата, децата веднаш почнуваат да ги користат своите пет сетила, но потребни се неколку години за тие во целост да се развијат. Дел од природниот процес на созревање очекува да се научат зборовите кои ги изразуваат сетилата. Децата исто така треба да научат да поврзуваат концепти и идеи за да донесуваат зрели одлуки. Во некои општества децата не се сметаат за одговорни за своите постапки сè додека не стапат во пубертет. На пример: 3 годишно дете можеби ќе се обиде свињата да ја нарани со накитот на мајка му, но 12 годишно нема ни да размислува за тоа. Истиот принцип се однесува и на учениците. Кога некој е новороден во Божјото царство, тој почнува да ги развива духовните сетила, да учи зборови со кои ќе ги изрази истите и да го користи Словото за да развие Божји идеи и концепти.

За да се разбере што зборувал Исус во духовна смисла, кога ги дал овие две заповеди, ќе започнеме со општи забелешки.

1. Заповедите се повеќе насочени кон незрели ученици, затоа што зрелите не би ни размислувале да направат такво нешто. Зрелиот човек ги има истренирано своите сетила за да распознае што е добро, а што зло.
2. Давање или фрлање укажува на дејствие кога сакаме да нахраниме некое животно.
3. Кучињата и свињите се животни. Тие немаат иста природа како оној кој ги храни: во овој случај ученикот. Според тоа, тие не се препознаени како верници во Исус Христос.
4. Зборот „свет“ укажува дека нешто Му припаѓа или Му е посветено на Бог.
5. Изразот „вашите бисери“ укажува на нешто вредно кое поединецот кој е хранител, го поседува.

Првата заповед зборува за фрлање на нешто свето пред кучиња. За кучињата се зборува во книгата на Изреки: „Како што кучето се враќа на изблуеното, така и безумниот ја повторува својата глупост“. (Изреки 26:11) Преку овој цитат од Словото откриваме дека

кучињата се поврзани со безумство. А безумен според Словото значи повеќе од смешен или немудар човек; тој е оној кој не верува во Бог. Псалм 14:1 вели: „Рече безумниот во срцето свое: 'Нема Бог'.“ Во Изреки, и кучето и безумниот се враќаат на изблуеното, кое се состои од нешто што јаделе или проголтале, па го повратиле.

Во Неговото поучување, Исус рекол дека животните ќе го изгазат или презрат она што ученикот ќе им го даде, а потоа ќе се завртат против самиот ученик, и ќе го растргнат. Цитат за ова има во книгата Изреки: „*Кој поучува бесрамник, ќе си спечали укор, и кој го разобличува нечестивиот - срам. Не избличувај го бесрамникот, за да не те намрази; поучувај го мудриот, и тој ќе те засака*“ (Изреки 9:7-8) Бесрамникот и безумниот се едно исто. **Поентата во однос на кучињата е:** „немојте да му дадете нешто што Му припаѓа на Бог, на некој кој веќе Го одбил Бога.“ (на пр. Света причест, духовни дарови, себеси, итн.)

Втората заповед вклучува фрлање бисери пред свињи. Од Словото учиме дека бисерите се слика за мудрост или скапоцена тајна. Книгата на Јов 28:18 вели: „*Здобивање со мудрост чини повеќе од скапоцен камен*.“ За свињите се зборува во книгата Изреки 11:2: „*Она што е златна алка на носот кај свињата, тоа е жена убава, но без разум*.“

Жена која нема дискреција наликува на жена кој нема: вкус, разбирање, интелигенција, разум, мудрост, однесување, расудување или разбирање. Таа ги предизвикува луѓето да грешат. Нејзиниот карактер е опишан во книгата Изреки 9:13-18. „*Жена без расудување е зборлива, безумна и ништо не разбира, седнува пред кукната врата на стол, по високите места на градот, за да им вели на минувачите, што си одат право по патот: 'Кој е глупав, нека наврати тука', а на малоумните им вели: 'Украдената вода е слатка, и сокриениот леб е - пријатен.'* И тој не знае дека таму се мртвочите, и дека поканетите од неа се.“

Поентата во однос на свињите е: „Немој да му даваш мудар совет на некој кој не може да сфати или да разбере.“ (Запомнете дека стравот од (почитта кон) Господ, е почеток на мудроста.)

Заклучок:

Многу искрени христијани сакаат на оние околу нив да им дадат божествени нешта. Сепак, Исус им заповедал на Неговите ученици да бидат зрели и да расудуваат кога им даваат на другите. Тоа во себе вклучува давање на евангелието, причест, мудар совет, упатство или духовен дар. Тој препознава дека некои луѓе не само што ќе го одбијат она што ученикот се обидува да им го даде, туку и ќе го презираат и ќе се завртат против самиот ученик. Исус поставува граница во кои треба Неговите ученици да живеат, затоа што ги љуби и сака да ги заштити. Така, секој од нас треба да се придржува кон Неговите предупредувања и заповеди.

Примена:

Прочитајте: Марко 7:24-30 и одговорете на следните прашања. Накратко објаснете го својот одговор.

Сирофеничанката Матеј 15:21-28 и Марко 7:24-30

(Подолу дадениот текст е збир од текстовите од евангелијата на Матеј и Марко, составен во една целина)

30та година, лето

Оттаму Тој стана и отиде во областа **Тир**³. И влезе во една куќа, а сакаше никој да не дознае. Но не можеше да остане незабележан. И ете, една жена, **хананејка**⁴, се појави од тие краишта и извика кон Него велејќи: „Смилувај ми се, Господи, Сине Давидов! Мојата ќерка е тешко опседната од демон.“ А Тој не ѝ одговори со ниеден збор. Но Му се приближија Неговите ученици и Го молеа, велејќи Му: “Избркај ја, зашто вика по нас.“ Но Тој одговори и рече: „Јас Сум испратен само кај загубените овци на израеловиот дом.“ Таа повторно Му се приближи и поклонувајќи Му се рече: „Господи, помогни ми!“ А таа жена беше Гркинка, родум **сирофеничанка**⁵. И Го молеше да го истера демонот од ќерка ѝ. А Тој ѝ рече: „Остави ги прво да се наситат децата, зашто не е добро да им се земе лебот на децата и да им се фрли на **кучињата**⁶.“ Таа пак одговори: „Добро, Господи! Но и кучињата под трpezата јадат од трошките на децата.“ Исус ѝ одговори, велејќи: „О, жено, голема е твојата вера. Нека ти биде како што посакуваш.“ И нејзината ќерка беше исцелена во тој час. И кога се врати дома го најде девојчето како лежи на постелата, а демонот беше излегол.

1. Дали Сирофеничанката била свиња?

Не, таа ја препознала вредноста и отишла да прими од Исус.

2. Дали Сирофеничанката била куче?

Иако на почетокот Исус ја споредил жената со куче, таа Му потврдила дека е верник.

- Таа Го препознала и Му дала чест на Бог.
- Таа се повикала на Божјата добрина и милост.
- Таа ги препознала и им дала чест на Божјите деца.
- Таа го препознала своето место, го прифатила тоа со понизност, почитувајќи го Бог и Неговиот избор.
- Таа го уверила Исус дека од Неговата рака ќе прими сè што ќе ѝ даде и нема да се бунтува против Него.

3. Како Исус ја донел својата одлука?

Преку она што го слушнал.

- „Јас ништо не можам да правам Сам од Себе. Како што слушам - така судам, и Мојот суд е праведен, зашто не ја барам Мојата волја, туку волјата на Оној Кој Ме прати.“ (Јован 5:30)
- „Зашто од изобилството на срцето зборува устата. ‘Добриот човек, од добрата ризница изнесува добри нешта; а злиот човек од злата ризница изнесува зли нешта.’ И ви велам дека за секој празен збор што ќе го изговорат луѓето, ќе одговараат на судниот ден; зашто по вашите зборови ќе бидете оправдани, и по вашите зборови ќе бидете осудени.“ (Матеј 12:34-37)
- „И безумниот кога молчи, за мудар го сметаат, и кој ја затвора устата своја - за разумен го сметаат.“ (Изреки 17:28)

³ **Тир**: Град кој се наоѓал во Феникија (денешен Либан) покрај брегот на Средоземното Море. Тој бил приближно 56 км северозападно од Капернаум.

⁴ **Хананејка**: Потомци на Ханаанците кои Ное ги проколнал, со тоа да бидат народ на слуги. Овие луѓе некогаш ја населувале Израелската земја, но биле избркани кога Бог земјата им ја дал на Израелците.

⁵ **Сирофеничанка**: Поединец кој дошол од околината на Феникија, кој бил преземен од Сириското царство.

⁶ **Кучиња**: Во овој случај се користи за домашен миленик, а не за див пес.